

ธรรมาภิบาลในสหกรณ์

“หลักธรรมาภิบาล” หรืออาจเรียกได้ว่า “การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หลักธรรมรัฐ และบรรษัทภิบาล ฯลฯ” ซึ่งเรารู้จักกันในนาม “Good Governance” ที่หมายถึงการปกครองที่เป็นธรรม นั้น ไม่ใช่แนวความคิดใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคม แต่เป็นการสะสมความรู้ที่เป็นวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกันเป็นสังคมของมวลมนุษยชาติเป็นพัน ๆ ปี ในหลักพุทธศาสนาก็มีการสอนเรื่องนี้มาตั้งแต่สมัยพุทธกาลแล้ว เพียงแต่ไม่ได้เรียกชื่อนี้เท่านั้น ซึ่งหลักธรรมาภิบาลนี้เป็นหลักการเพื่อการอยู่ร่วมกันในบ้านเมืองและสังคมอย่างมีความสุข สามารถประสานประโยชน์และคลี่คลายปัญหาข้อขัดแย้งโดยสันติวิธีและพัฒนาสังคมให้มีความยั่งยืน

สำหรับธรรมาภิบาลในสหกรณ์นั้น หมายถึง การบริหารกิจการของสหกรณ์ให้เป็นไปอย่างซื่อสัตย์ โปร่งใส มีความรับผิดชอบ สร้างการมีส่วนร่วมและมีการใช้กระบวนการบริหารจัดการ เพื่อให้การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล

๑. หลักนิติธรรม คือ การตรากฎหมาย กฎ ระเบียบข้อบังคับและกติกาต่าง ๆ ให้ทันสมัย และเป็นธรรม ตลอดจนเป็นที่ยอมรับของสังคมและสมาชิก โดยมีการยินยอมพร้อมใจและถือปฏิบัติร่วมกันอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม กล่าวคือ องค์การใด ๆ ก็ตามการปกครองต้องอยู่ภายใต้ของกฎหมาย มิใช่กระทำกันตามอำเภอใจหรือภายใต้อำนาจของบุคคล

๒. หลักคุณธรรม คือ การยึดถือและเชื่อมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยการณรงค์เพื่อสร้างค่านิยมที่ดีงามให้ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรหรือสมาชิกของสังคมถือปฏิบัติ ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความอดทนขยันหมั่นเพียร ความมีระเบียบวินัย เป็นต้น พร้อมกับการส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกพัฒนาตนเองไปพร้อมกันกับสหกรณ์

๓. หลักความโปร่งใส คือ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา และสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ ปรับปรุงระบบและกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส บุคคลทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก ตลอดจนมีระบบหรือกระบวนการตรวจสอบและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และช่วยให้การทำงานปลอดจากการทุจริตคอร์รัปชัน

๔. หลักการมีส่วนร่วม คือ การกระจายโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมรับรู้และร่วมเสนอความเห็นทางการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกมีช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วม ได้แก่ การแสดงความคิดเห็นผ่านแบบสอบถาม หรือทางระบบสารสนเทศ เป็นต้น

๕. หลักความรับผิดชอบต่อสังคม คือ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อความบกพร่องในหน้าที่การงานที่ตนรับผิดชอบอยู่และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขได้ทันท่วงที รวมถึงสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม

๖. หลักความคุ้มค่า คือ การบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

ธรรมาภิบาลนั้นบางท่านคิดว่าเป็นทฤษฎีการบริหารจัดการแนวใหม่ ซึ่งความจริงแล้วไม่ใช่เรื่องใหม่แต่อย่างใด เพียงแต่ยังไม่มีผู้นำมาปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ – ๒๕๔๐ แนวคิดเรื่องการบริหารจัดการที่ดีได้เผยแพร่สู่สังคมไทย แม้แต่ในระบบสหกรณ์ที่

เกิดขึ้นในประเทศไทยมาแล้วกว่า ๑๐๒ ปีนั้น ก็มีธรรมาภิบาลอยู่ควบคู่กับหลักการสหกรณ์สากลทั้ง ๗ ข้อ อยู่แล้ว ดังนี้

ความสัมพันธ์ของหลักการสหกรณ์สากลกับธรรมาภิบาล

หลักการที่ ๑ การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดรับทั่วไป ตรงกับ หลักนิติธรรมและ หลักการมีส่วนร่วม

หลักการที่ ๒ การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย ตรงกับ หลักความโปร่งใส หลักนิติธรรมและหลักการมีส่วนร่วม

หลักการที่ ๓ การมีส่วนร่วมของเศรษฐกิจโดยสมาชิก ตรงกับ หลักความโปร่งใส หลักนิติธรรมและหลักการมีส่วนร่วม

หลักการที่ ๔ การปกครองตนเองและอิสระภาพ ตรงกับ หลักนิติธรรมและหลักความ รับผิดชอบ

หลักการที่ ๕ การให้การศึกษา การฝึกอบรม ตรงกับ หลักคุณธรรม หลักความคุ้มค่าและ หลักความรับผิดชอบต่อ

หลักการที่ ๖ การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ ตรงกับ หลักการมีส่วนร่วมและหลักความ คุ้มค่า

หลักการที่ ๗ ความเอื้ออาทรต่อชุมชน ตรงกับ หลักการคุณธรรมและหลักความ รับผิดชอบต่อ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๔) รัฐบาล กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐจะต้องนำหลักธรรมาภิบาลมาปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรม ดังนั้นหน่วยงานที่ กำกับดูแลและส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งได้แก่ กรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จึงนำเอาหลัก ธรรมาภิบาลมาเป็นเครื่องมือให้กับสหกรณ์ต่าง ๆ ในความรับผิดชอบต่อเพื่อสร้างความเป็นธรรมในการ ดำเนินการบริหารจัดการสหกรณ์ ลดปัญหาการทุจริต ปกป้องสิทธิของสมาชิกสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์มี การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีธรรมาภิบาล มีความมั่นคงและเข้มแข็ง เป็นที่พึ่งของสมาชิกได้อย่าง ยั่งยืนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์ จึงได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ ฉบับที่ ๒ ขึ้น ปลายปี ๒๕๕๔ กรมส่งเสริมสหกรณ์ซึ่งถือเป็นนายทะเบียนสหกรณ์จึงเริ่มนำหลักธรรมาภิบาลเข้ามาเผยแพร่ใน ระบบสหกรณ์ และในปี ๒๕๕๖ ได้กำหนดตัวชี้วัดด้านธรรมาภิบาลในสหกรณ์และเริ่มวัดประเมินผล สำหรับ สอ.นย. ได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลบรรจุไว้ในวิสัยทัศน์ของแผนกลยุทธ์ตั้งแต่ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๔๙ – ๒๕๕๑) เป็นต้นมาแล้ว ทำให้การบริหารจัดการของ สอ.นย. อยู่ในระดับที่ดี มีประสิทธิภาพ สร้างความมั่นคงและเข้มแข็ง เป็นที่เชื่อถือและเป็นที่พึ่งของสมาชิกได้อย่างยั่งยืน ทำให้ ได้รับรางวัลมาโดยตลอด โดยเมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณให้เป็น สหกรณ์ออมทรัพย์ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ประจำปี ๒๕๕๘ ระดับดีมาก มีผลการประเมินมากกว่าร้อยละเก้าสิบหกขึ้นไป ของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดชลบุรี ส่วนการที่ผู้บริหาร ของสหกรณ์ขาดหลักธรรมาภิบาลนั้น ทำให้ในระบบสหกรณ์มีการทุจริตเกิดขึ้นมากมายหลายแห่ง บางแห่งหลายพันล้านบาท เริ่มทยอยปรากฏเป็นข่าวให้เห็นมากขึ้น ทำให้สมาชิกและผู้มีส่วนได้เสียขาด ความเชื่อมั่นในระบบสหกรณ์ สหกรณ์หลายแห่งประสบปัญหาสมาชิกแห่ถอนเงินทำให้ขาดสภาพคล่อง สหกรณ์บางแห่งมีปัญหาในการขอรับสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์ สาเหตุเหล่านี้ทำให้ระบบสหกรณ์ สั่นคลอน รัฐบาลจึงสั่งให้กระทรวงการคลังร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กระทรวงเกษตรและ

สหกรณ์ ธนาคารแห่งประเทศไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำกฎหมายเพื่อปฏิรูประบบบริหารจัดการและกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเบื้องต้นได้กำกับดูแลสหกรณ์ที่มีทุนดำเนินงานตั้งแต่ ๕,๐๐๐ ล้านบาท ขึ้นไปก่อน ส่งผลให้นายทะเบียนสหกรณ์ ทายออกมาตรการกำกับดูแลสหกรณ์ในด้านต่าง ๆ ออกมาเป็นลำดับ ซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารจัดการของสหกรณ์ทั้งระบบในอนาคต

สำหรับ สอ.นย. ในช่วงนี้ก็มีการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลที่เห็นได้ชัด ได้แก่ การเปิดสอบคัดเลือกบุคคลพลเรือนเป็นเจ้าหน้าที่สหกรณ์ มีผู้สมัครทั้งสิ้น ๗๑ คน ซึ่งทางคณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการสอบคัดเลือกอย่างมีธรรมาภิบาลสูงสุด สรรหาอย่างโปร่งใสและเป็นธรรม ตามมาตรฐานธรรมาภิบาลของ สอ.นย. ซึ่งมีผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นเจ้าหน้าที่สหกรณ์จำนวน ๕ คน และได้ทดสอบการปฏิบัติงานตั้งแต่ ก.พ. ๖๑ ดังนี้

๑. นางสาวณัฐศิณี กล่ำทอง	ทดสอบการปฏิบัติงานตำแหน่ง เจ้าหน้าที่การเงิน
๒. นางสาวภัทรชา แป้นนาค	ทดสอบการปฏิบัติงานตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ธุรการ
๓. นางสาวรจนา อินทรไพร	ทดสอบการปฏิบัติงานตำแหน่ง เจ้าหน้าที่สินเชื่อ
๔. นางสาวเนตรทราย บุญอาชาทอง	ทดสอบการปฏิบัติงานตำแหน่ง เจ้าหน้าที่สินเชื่อ
๕. นางสาววีรณัฐ บุสพันธ์	ทดสอบการปฏิบัติงานตำแหน่ง เจ้าหน้าที่การเงิน

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าธรรมาภิบาลนั้นมีมาช้านานและมีความสำคัญสูงสุด เพียงแต่ไม่มีการนำมาปฏิบัติอย่างจริงจังนั่นเอง ทำให้ขบวนการสหกรณ์ขาดความน่าเชื่อถือและขาดความศรัทธาจากสมาชิกและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนั้นการที่จะทำให้สหกรณ์เป็นองค์กรที่มั่นคงและเป็นที่ยึดมั่นของสมาชิก สร้างความกินดีอยู่ดีให้กับสมาชิกได้นั้น ทุกฝ่ายต้องช่วยกันทำให้มีธรรมาภิบาลเกิดขึ้นอย่างแท้จริง ไม่ใช่แต่คณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการเท่านั้น ท่านสมาชิกเองก็ต้องช่วยกันสร้างธรรมาภิบาลในสหกรณ์ โดยการกำกับดูแลตามสิทธิและหน้าที่ รวมทั้งผู้มีส่วนได้เสียและหน่วยงานของรัฐเองก็ต้องช่วยกันผลักดันอย่างจริงจังให้เกิดผลเป็นรูปธรรมตลอดไปเช่นกัน

ประชาสัมพันธ์

๑. สอ.นย.ขยายเพิ่มวงเงินให้กู้เพื่อชำระหนี้เงินกู้ยืมสถาบันการเงินภายนอกจากเดิมวงเงินให้กู้ ๓๐๐ ล้านบาท เป็น ๕๐๐ ล้านบาท ทั้งนี้ตั้งแต่ ๑ ก.พ.๖๑ เป็นต้นไป
๒. กรณีสมาชิกอยู่ในระหว่างผิดนัดชำระหนี้กับสถาบันการเงินภายนอก หากประสงค์จะยื่นกู้เงินให้เสนอรายงานผ่านผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น ระดับผู้บังคับกองพันขึ้นไปถึงสหกรณ์ พร้อมแนบเอกสาร ดังนี้
 - ๒.๑ บัญชีเงินกู้ที่ผิดนัด
 - ๒.๒ ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่สถาบันการเงินเรียกเก็บเพิ่มเติม (ถ้ามี)
 - ๒.๓ ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการบังคับคดีที่ลูกหนี้ต้องชำระแทนเจ้าหนี้ (ถ้ามี)
 - ๒.๔ หนังสือรายงานข้อมูลเครดิตบูโร
๓. แก่ไชระเบียบ สอ.นย. ว่าด้วยการสวัสดิการเงินสงเคราะห์เพื่อการดำรงชีพแก่สมาชิกที่ทุพพลภาพถาวรสิ้นเชิง สูญเสียอวัยวะ พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยเพิ่มข้อยกเว้นให้สมาชิกสามารถขอรับการสงเคราะห์เมื่อพ้นกำหนดเวลาได้แต่ต้องไม่เกิน ๒ ปี นับแต่วันที่มีคำวินิจฉัยของแพทย์

สมาชิกสามารถติดตามกิจกรรมต่าง ๆ ของ สอ.นย. และติดตามข้อมูลข่าวสารจาก สอ.นย.
เพิ่มเติมได้ที่.....

เว็บไซต์ : <http://www.thaimarinecoop.com>

Line ID : @chh4689l หรือ

เฟสบุ๊ก : <https://www.facebook.com/marinecoop1>

อีเมล : thaimarinecoop@gmail.com

โทรศัพท์ : ๐ - ๓๘๓๐ - ๘๓๐๙ ภายใน ทร. ๖๑๐๔๗ - ๘ โทรสาร กดหมายเลขภายใน ๒๑ หรือ ๒๒

มือถือ : สิ้นเชื้อ ๐๖ - ๒๘๕๑ - ๒๗๐๔ ทะเบียนหุ้น ๐๖ - ๒๘๕๑ - ๒๗๐๕ จุฬการ ๐๘ - ๖๓๖๗ - ๑๑๙๑